

1. PREDMET I PODRUČJE PRIMJENE

Ovom procedurom definiraju se uvjeti dodatnog ispitivanja ispitivanja vozila sa ugrađenom bočnom zaštitom od podlijetanja. Procedura propisuje osim ispitivanja položaja uređaja i ispitivanje tehničkih karakteristika uređaja. Odnosi se na ispitivanje novih (prije prve registracije) i rabljenih vozila (u slučajevima promjene njihovih tehničkih i opisnih karakteristika) N2, N3 i O3 i O4 kategorija na kojima je ugrađen uređaj bočne zaštite od podlijetanja. Procedura se primjenjuje kao dopunska procedura (u slučajevima kada je to opravdano) kod ispitivanja vozila sukladno odrednicama procedura:

- „PROCEDURA ZA UTVRĐIVANJE TEHNIČKIH KARAKTERISTIKA VOZILA“,
- „PROCEDURA ZA ISPITIVANJE IZRADE NOVIH KONSTRUKCIJA TIPOVA PRIKLJUČNIH VOZILA O3 I O4 KATEGORIJE“,
- „PROCEDURA ZA ISPITIVANJE PROMJENE MEĐUOSOVINSKOG RAZMAKA“,
- „PROCEDURA ZA ISPITIVANJE PREPRAVKE TOVARNOG SANDUKA ILI NADOGRAĐENOG TERETNOG ILI PRIKLJUČNOG VOZILA“.

1.1 NAČIN POSTUPANJA SA VOZILIMA KOJA JE UGRAĐENA BOČNA ZAŠTITA OD PODLIJETANJA

- a) Vozila koja se prvi puta registriraju u BiH moraju u potpunosti udovoljiti kriterijima navedenim u ovoj proceduri.
- b) Vozila uvezena u BiH sa ugrađenom bočnom zaštitom od podlijetanja ne moraju biti podvrgnuta ispitivanju ako su uređaj i njegova ugradnja sukladni odrednicama pravilnika ECE 73R. Navedena činjenica dokazuje se potvrdom proizvođača vozila. Spomenuto je primjenjivo samo u slučajevima ako se utvrdi da vozilo svojim opisnim i tehničkim karakteristikama odgovara stanju koje u ranije spomenutoj dokumentaciji deklarira proizvođač vozila.
- c) Vozila na koja se prvi puta ugrađuje bočna zaštita od podlijetanja moraju u potpunosti udovoljiti kriterijima navedenim u ovoj proceduri.
- d) Vozila kod kojih se mijenjaju tehničke i opisne karakteristike, a imaju od ranije ugrađenu bočnu zaštitu moraju u potpunosti udovoljiti kriterijima navedenim u ovoj proceduri kako bi se provjerila ispravnost ugradnje i položaj samog uređaja.

2. ZAKONSKI OKVIRI

Za primjenu ove procedure koriste se slijedeći Zakoni i Pravilnici

- Zakon o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09 i 48/10);
- Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju

ispunjavati uređaji I oprema u saobraćaju na putevima («Službeni glasnik BiH», br. 23/07 i 54/07);

- Pravilnik o registriranju vozila («Službeni glasnik BiH», br. 69/09);
- Pravilnik o tehničkim pregledima vozila (Službeni glasnik BiH, br. 13/07, 72/07, 74/08, 3/09 i 76/09);
- Pravilnik o certificiranju vozila i uvjetima koje organizacije za certificiranje vozila moraju ispuniti («Službeni glasnik BiH», br. 41/08);
- Pravilnik UN ECE-73R (važeće izdanje);
- Upute proizvođača vozila;
- Upute proizvođača bočne zaštite od podlijetanja;
- Pravila struke.

3. POTREBNA DOKUMENTACIJA

Dokumentacija koju je podnosilac zahtjeva za ispitivanjem dužan priložiti je slijedeća:

- izjavu pravne osobe koja je izvršila ugradnju instalacije u vozilo da je ovlaštena za izvođenje spomenutih radnji provedenih na vozilu te da su iste napravljene u skladu sa svim normama, propisima i pravilima struke koji se primjenjuju na tom području.
- preslik odgovarajućih dijelova iz uputa nadograditelja,
- preslik odgovarajućih dijelova iz uputa proizvođača uređaja bočne zaštite od podlijetanja.

Izjava će biti uvažena kao dio dokumentacije samo u slučajevima ako je potpisana i ovjerena od strane koja svojom stručnom spremom ili nekom drugom vrstom ovlasti može dokazati da je educirana ili ovlaštena za izvođenje takove vrste preinake na vozilu.

4. POTREBNA OPREMA I UVJETI ZA PREGLED VOZILA

Ispitno mjesto mora imati slijedeću opremu bez izuzetka:

- mjernu traku dužine 2 m;
- pomično mjerilo;
- visak s konopom;
- mjerna letva;
- naprava za primjenu sile;
- kontrolnik za bridove $r = 2,5 \text{ mm}$
- digitalni fotoaparat;

5. PROCEDURA

Pregled se obavlja na za to predviđenoj tehnološkoj liniji ispitnog mjesta, a dio pregleda izuzetno se može obaviti izvan tehnološke linije.

Rezultate obavljenih mjerenja i ostala zapažanja snimač upisuje na za to predviđena mjesta na obrascima koji se koriste za ovu vrstu dodatnog ispitivanja (I-OBR-023 do I-OBR-026 ovisno o kategoriji vozila).

Potrebno je fotografiranje oznake uređaja, kao i ostalih njegovih specifičnih.

6. ZAVRŠNA DOKUMENTACIJA

KONZORCIJ ZA CERTIFIKACIJU

PROCEDURA ZA DODATNO ISPITIVANJE VOZILA SA UGRAĐENOM BOČNOM ZAŠTITOM OD PODLIJETANJA

Bočna zaštita mora biti ugrađena tako da u uobičajenim uvjetima uporabe i usprkos vibracijama kojima može biti izložena zadrži značajke propisane pravilnikom ECE R 73 i omogući vozilu da zadovolji zahtjeve istog pravilnika.

Vozila kategorija N₂, N₃, O₃, i O₄ moraju biti tako konstruirana i opremljena da pružaju, po cijeloj svojoj duljini, učinkovitu zaštitu nezaštićenim sudionicima u cestovnom prometu protiv opasnosti od podlijetanja pod strane vozila i podvlačenja pod kotače vozila.

Bočna zaštita ne mora biti ugrađena na vozila kod kojih bi njeno postojanje ometalo osnovnu uputebu vozila (sukladno namjeni vozila) kao što su:

- tegljači za poluprikolice
- prikolice koje su posebno konstruirane i izrađene za prijevoz vrlo dugih tereta nedjeljivih duljina, kao što su drveni trupci, čelične grede, itd.
- vozila koja su konstruirana i izrađena za posebne namjene na kojima nije moguće, iz praktičnih razloga, pričvrstiti takvu bočnu zaštitu.

Kriteriji i uvjeti za udovoljavanje vozila su slijedeći:

- vozilo mora udovoljavati svim uvjetima zahtjevima Pravilnika o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uvjetima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima;
- vozilo mora udovoljavati svim zahtjevima Pravilnika UN ECE-73R;
- ispitivanjem se mora utvrditi da je izvršena preinaka sukladna priloženoj dokumentaciji;
- da su kod pregradnje poštivane upute proizvođača opreme koja se ugrađuje;
- da su poštivana pravila struke;
- da preinakom nisu narušene vozne (funkcionalne) osobine vozila;
- da preinakom nisu narušene sigurnosne osobine vozila.
- udovoljavanje zahtjevima primjenjivih procedura i uputa za ispitivanje vozila

Ukoliko nije priložena sva potrebna dokumentacija ili se pregledom utvrdi da je na vozilu potrebno učiniti dodatne preinake kako bi udovoljilo gore navedenim kriterijima, vlasniku/korisniku vozila se uručuje pisana obavjest s popisom dokumentacije koju treba priložiti i nedostataka koje treba otkloniti.

PRILOZI:

Prilog 1. – Obrazac za ispitivanje vozila N (I-OBR-005)

Prilog 2. – obrazac za ispitivanje bočne zaštite na vozilima kategorije N (I-OBR-023)

Prilog 3. – obrazac za ispitivanje bočne zaštite na prikolicama (I-OBR-024)

Prilog 4. – obrazac za ispitivanje bočne zaštite na poluprikolicama (I-OBR-025)

Prilog 5. – obrazac za ispitivanje bočne zaštite na centralnoosovinskim prikolicama (I-OBR-026)

Prilog 6. – granični položaji bočne zaštite od podlijetanja (uputa za N i sve vrste O (I-RUP-006 do I-RUP-009)